

VIII kadencja

KANCELARIA SEJMU

Biuro Komisji Sejmowych

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

■ **KOMISJI EDUKACJI, NAUKI
I MŁODZIEŻY**
(NR 181)

■ **KOMISJI GOSPODARKI
I ROZWOJU**
(NR 147)

z dnia 10 kwietnia 2019 r.

Pełny zapis przebiegu posiedzenia

Komisji Edukacji, Nauki i Młodzieży (nr 181)

Komisji Gospodarki i Rozwoju (nr 147)

10 kwietnia 2019 r.

Komisje: Edukacji, Nauki i Młodzieży oraz Gospodarki i Rozwoju, obradujące pod przewodnictwem posła **Rafała Grupińskiego (PO)**, przewodniczącego Komisji Edukacji, Nauki i Młodzieży, rozpatrzyły:

– informację dotyczącą Czteroletniego strategicznego planu działania Głównego Urzędu Miar na lata 2018-2021.

W posiedzeniu udział wzięli: **Maciej Dobieszewski** wiceprezes, p.o. prezesa Głównego Urzędu Miar ze współpracownikami, **Konrad Makarewicz** zastępca dyrektora Departamentu Obrotu Towarami Wrażliwymi i Bezpieczeństwa Technicznego Ministerstwa Przedsiębiorczości i Technologii wraz ze współpracownikami, **Sławomir Grzelak** dyrektor Departamentu Gospodarki, Skarbu Państwa i Prywatyzacji Najwyższej Izby Kontroli wraz ze współpracownikami, prof. dr. hab. **Ewa Bulska** dyrektor Centrum Nauk Biologiczno-Chemicznych Uniwersytetu Warszawskiego oraz **Grzegorz Gontarz** radca prawny w Biurze Rzecznika Małych i Średnich Przedsiębiorstw.

W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: **Katarzyna Gadecka**, **Izabella Kulesza-Rozesłaniec**, **Ewa Muszyńska** i **Ziemowit Uździcki** – z sekretariatu Komisji w Biurze Komisji Sejmowych.

Przewodniczący poseł Rafał Grupiński (PO):

Proszę państwa, zaczniemy, parę minut poczekaliśmy, żeby się kworum dopełniło.

Otwieram wspólne posiedzenie Komisji Edukacji, Nauki i Młodzieży oraz Gospodarki i Rozwoju.

Stwierdzam kworum.

Witam pana Macieja Dobieszewskiego, wiceprezesa Głównego Urzędu Miar. Czy w imieniu Ministra Przedsiębiorczości jest z nami obecny pan Krzysztof Makarewicz? Być może dołączy do nas pan minister Marek Niedużak i jeszcze z Centrum Dialogu... jesteś w takim składzie.

Witam wszystkich państwa posłów, witam gości.

Porządek dzienny posiedzenia obejmuje rozpatrzenie Informacji dotyczącej Czteroletniego strategicznego planu działania Głównego Urzędu Miar na lata 2018-2021.

Stwierdzam, że Komisje przyjęły porządek dzienny, bo nie słyszę innych głosów.

Przystępujemy do jego realizacji. Może zaczniemy od pana prezesa, potem poprosimy pana dyrektora, bardzo proszę.

Wiceprezes, p.o. prezesa Głównego Urzędu Miar Maciej Dobieszewski:

Panie przewodniczący, mam głos od pana dyrektora, żeby ministerstwo rozpoczęło.

Przewodniczący poseł Rafał Grupiński (PO):

Bardzo proszę, wprowadzić nie ma ministrów, ale zastępca dyrektora – bardzo proszę pana Makarewicz.

Zastępca Dyrektora Departamentu Obrotu Towarami Wrażliwymi i Bezpieczeństwa Technicznego Ministerstwa Przedsiębiorczości i Technologii Konrad Makarewicz:

Dziękuję bardzo.

Panie przewodniczący, wysoka Komisjo, poprosiłem o zmianę techniczną. Chciałem wprowadzić państwa, ogólnie, w teorię strategicznego planu działania Głównego Urzędu Miar z racji na to, że minister właściwy ds. gospodarki pełni nadzór merytoryczny nad działaniami Urzędu. Ja opowiem o ogólnych założeniach planu a pan prezes opowie o szczegółach.

Jak państwo widzą, przygotowana jest również prezentacja na ten temat.

Ustawa z marca 2017 r. o zmianie ustawy – Prawo o miarach oraz ustawy o wojewodzie i administracji rządowej w województwie, wprowadziła nowe rozwiązania dotyczące strategii administracji miar. Obecnie Prezes Głównego Urzędu Miar przygotowuje czteroletni plan strategiczny działania tego Urzędu, który jest opiniowany i zatwierdzony również przez Radę Metrologii.

Plan ten wpisuje się w realizację „Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju” i został zatwierdzony przez ówczesnego ministra rozwoju i finansów, pana Mateusza Morawieckiego 22 grudnia 2017 r. Plan ten obejmuje lata 2018-2021 i obejmuje działania samego Głównego Urzędu Miar jak i całej administracji oraz urzędów probierczych.

Plan zakłada podwyższenie jakości funkcjonowania i użyteczności Głównego Urzędu Miar, przede wszystkim, dla polskich przedsiębiorstw i obywateli, jak również wzrost znaczenia administracji miar na arenie międzynarodowej. Chodzi o to, aby przekształcić obecnie funkcjonującą administrację miar w centrum rozwoju technologii, tak, aby była wsparciem dla polskiego przemysłu i w większym stopniu uczestniczyła oraz korzystała z europejskich programów badawczych.

Plan jest realizowany konsekwentnie, chociażby, jeśli chodzi o współpracę administracji z nauką. Powołano konsultacyjne zespoły metrologiczne, wyłoniono siedemdziesiąt wspólnych tematów badawczych w takich obszarach jak: technologie, zdrowie, środowisko, energia, infrastruktura i probiernictwo. Wyodrębniono również cele, które GUM ma zrealizować do 2021 r. Są to: technologicznie zaawansowane wzorce pomiarowe, które będą zapewniać odpowiednią jakość; wysoka pozycja w organizacjach międzynarodowych; pogłębiona współpraca i transfer technologii do polskiego przemysłu i społeczeństwa; wysoka jakość i oferta świadczonych usług również dla biznesu; kompetentny, nastawiony na rozwój i dobrze zmotywowany personel; dobrze zorganizowana sieć wyspecjalizowanych placówek terenowych; lepsze i spójne regulacje rynku, które sprzyjają przemysłowi i działalności gospodarczej; także w pewien sposób wpływanie na system ochrony bezpieczeństwa gospodarczego i technicznego państwa oraz interesów obywateli.

Plan ten zakłada uczestnictwo GUM w europejskich programach badawczych, teraz staramy się wyposażyć GUM w odpowiednią infrastrukturę w zakresie nieruchomości i badawczą. Służy temu realizowany obecnie projekt kampusu laboratoryjnego w Kielcach. Te działania mają zapewnić to, aby w perspektywie czteroletniej Główny Urząd Miar przekształcił się w zaawansowaną technologicznie instytucję metrologiczną, która będzie wsparciem dla rozwoju krajowego przemysłu i przedsiębiorców.

Dziękuję.

Przewodniczący poseł Rafał Grupiński (PO):

Dziękuję bardzo.

Proszę o zabranie głosu pana Macieja Dobieszewskiego, prezesa Głównego Urzędu Miar.

Wiceprezes GUM Maciej Dobieszewski:

Bardzo serdecznie dziękuję.

Szanowna pani przewodnicząca, panowie przewodniczący, panie posłanki, panowie posłowie, przede wszystkim bardzo dziękuję za możliwość prezencji strategii instytucji, przed Wysokimi Komisjami w szczególnym momencie dla instytucji, którą mam zaszczyt kierować. Dokładnie, dziesięć dni temu obchodziliśmy 100-lecie powołania Głównego Urzędu Miar, można powiedzieć, że jesteśmy w pierwszych dniach drugiego stulecia naszej instytucji. W tym duchu staramy się prezentować instytucję dumną ze swojej tradycji, ale przede wszystkim patrzącą w przyszłość.

Pozwoliłmiś sobie przygotować krótką prezentację.

Zanim przedstawię szczegóły strategii, oczywiście, na odpowiednim poziomie ogólności, chciałbym państwu zarysować pewne tło, na jakim strategia powstawała. Jest ona elementem szerszego procesu związanego z modernizacją, unowocześnianiem instytucji GUM, ale też całego polskiego systemu metrologicznego.

W 2009 r. rząd polski zlecił profesorowi Terry'emu J. Quinnowi, przez piętnaście lat szefowi Międzynarodowego Biura Miar i Wag w Sèvres, przygotowanie raportu na temat instytucjonalnych uwarunkowań rozwoju polskiego systemu metrologicznego. Raport zawierał szereg rekomendacji dotyczących m.in. zmian ustrojowych instytucji, polegających na utworzeniu rady metrologii, nadaniu osobowości prawnej instytucji, zwiększenia współpracy z przemysłem i nauką, zapewnienia lepszego korzystania z zewnętrznych źródeł finansowania, wprowadzenia strategicznego planowania działalności instytucji (o tym będziemy mówić), wreszcie budowy kampusu laboratoryjnego instytucji.

Wszystkie rekomendacje są w dużej mierze dziś realizowane, jednym z ich wyrazów jest czteroletni strategiczny plan działania Głównego Urzędu Miar. Jest on efektem zmian legislacyjnych z 2017 r., o czym mówił pan dyrektor Makarewicz. Zmiany polegały na nowelizacji ustawy – Prawo o miarach. Główne jej aspekty to: zapewnienie instrumentów planowania strategicznego, czyli przygotowywania strategii i to strategii zakorzenionej w systemie prawnym, odpowiednio konsultowanej i rozliczanej; powołanie Rady Metrologii; zmiana struktury terenowej administracji miar.

W ramach tych prac, poza sferą legislacyjną dokonaliśmy szeregu przekształceń strukturalnych instytucji. Jedno to powołanie Rady Metrologii – jest to zmiana ustrojowa, instytucjonalna. Prócz tego zostały wprowadzone w GUM tzw. konsultacyjne zespoły metrologiczne. Są to ciała, które służą wymianie informacji, współpracy z przemysłem, ze środowiskami rządowymi (w mniejszym stopniu z nauką), mającymi na celu wymianę informacji, doświadczeń i poszukiwanie wspólnych przedsięwzięć. Działają one w obszarach takich jak: środowisko, energia, zdrowie, infrastruktura i technologie. Ostatnio został powołany zespół konsultacyjny ds. inteligentnych specjalizacji województwa świętokrzyskiego, co jest związane z budową kampusu laboratoryjnego. Oprócz tego powstały komitety techniczne, które opiniują działalność laboratoriów Głównego Urzędu Miar, do których zapraszamy najlepszych specjalistów z całego świata. Wyodrębniliśmy również w GUM-CERT, jako jednostkę certyfikującą zajmującą się działalnością usługową Głównego Urzędu Miar.

Rada Metrologii, jest nie tylko nową instytucją, na którą, można powiedzieć, czekaliśmy 100 lat. Była ona już zamysłem twórcy polskiej metrologii państwowej 100 lat temu. Jest to instytucja, która skupia zarówno przedstawicieli środowisk naukowych, przemysłowych i rządowych. Odgrywa kolosalną rolę w całym procesie programowania i monitorowania realizacji strategii. Rada Metrologii zatwierdza plan strategiczny, który następnie jest zatwierdzany przez ministra właściwego ds. gospodarki. Rada Metrologii potem opiniuje plan roczny i sprawozdania roczne z jego realizacji. Strategia GUM została zatwierdzona przez pana premiera Morawieckiego, wtedy jeszcze ministra rozwoju i finansów i wicepremiera. Jest to pierwszy instrument dla polskiej metrologii, w całej historii naszej instytucji, zatwierdzony na tak wysokim poziomie.

Strategia, sposób jej przyjmowania i programowania w niej zawarty, jest w dużej mierze efektem wniosków przedstawionych przez Najwyższą Izbę Kontroli, której przedstawiciele są z nami obecni. Najwyższa Izba Kontroli w 2016 r. przeprowadziła kontrolę dotyczącą merytorycznej działalności Głównego Urzędu Miar w zakresie realizacji dokumentu zwanego „Cele strategiczne na lata 2010-2015”.

Wyniki tej kontroli nie były pozytywne. Zwrócono uwagę na kilka kluczowych elementów, przede wszystkim, tamte działania strategiczne były tak naprawdę instrumentem wewnętrznym Głównego Urzędu Miar, niezakotwiczonym w regulacjach prawnych. Tylko dobra wola kierownictwa i GUM sprawiła, że taki dokument został przygotowany, ale siłą rzeczy nie był on szeroko konsultowany i nie był elementem zewnętrznego zatwierdzenia i zewnętrznej konsultacji, tak jak obecna strategia. W dokumencie tym brakowało harmonogramu, planu realizacyjnego, działań budżetu, tych wszystkich działań, które zostały przewidziane. To wszystko spowodowało, że jego wartość w ocenie

Najwyższej Izby Kontroli, z którą zgadzaliśmy się co do zasady, została oceniona negatywnie. Strategia na lata 2018-2021 jest odpowiedzią na te wnioski.

Strategia opiera się na trzech filarach: wzorce, technologie i służba miar. Można powiedzieć, że są to trzy obszary działania instytucji.

Moi koledzy powiedzieli, że można je odnieść do trzech form instytucji odpowiadających za metrologię: stare NMI, nowe NMI, służba miar. Stare NMI, czyli taki stary Narodowy Instytut Metrologiczny – taki jakie funkcjonowały w pierwszej połowie XX w. i były odpowiedzialne za wzorce państwowe, za utrzymanie tego systemu miar. Nowe NMI, czyli technologie, czyli instytuty metrologiczne (takie jak działają w najbardziej rozwiniętych gospodarkach światowych – w Stanach Zjednoczonych, Wielkiej Brytanii, Niemczech), gdzie – poza utrzymywaniem tego systemu wzorców – są one również rodzajem centrów transferu technologii i postępu technologicznego. To jest obszar zupełnie nowy dla naszej instytucji, bo w tym wymiarze ze względów ustrojowych, historycznych oraz finansowych, GUM był niespecjalnie aktywny przez ostatnie dziesięciolecia swojej aktywności.

Trzeci obszar – służba miar, czyli metrologia życia codziennego: weryfikacje, sprawdzenia urządzeń pomiarowych stosowanych w codziennym życiu w obrocie takich jak: wagi, liczniki energii elektrycznej, wodomierze, gazomierze, urządzenia na stacjach paliw. To jest obszar, za który w codziennej praktyce odpowiadają nasze struktury terenowe: administracja miar (składająca się z dziesięciu urzędów okręgowych, pięćdziesięciu wydziałów zamiejscowych w całej Polsce), do tego dochodzi administracja probiercza odpowiedzialna za badanie i zachowanie wyrobów z metali szlachetnych.

W Strategii sformułowaliśmy wizję i misję.

Wizję przedstawię króciutko. Główny Urząd Miar staje się wzorowo zorganizowaną instytucją publiczną, cenioną i szanowaną przez polskich obywateli oraz wiarygodnym i niezawodnym partnerem dla przedsiębiorców i innych instytucji publicznych. GUM staje się narodowym liderem postępu technologicznego i innowacji w dziedzinie metrologii, dynamicznie budującym pozycję jednego z wiodących NMI w Europie i na Świecie.

Misją GUM jako narodowej instytucji metrologicznej, łączącej długoletnie doświadczenie i wysokie kompetencje z nowoczesnym spojrzeniem na pomiary, jest zapewnienie zdolności pomiarowej na rzecz bezpieczeństwa gospodarczego i technicznego państwa oraz ochrony środowiska, zdrowia i jakości życia obywateli w Rzeczypospolitej Polskiej.

Strategia została zbudowana na trzech filarach: wzorce, technologie, służba miar, w ramach których jest osiem celów strategicznych.

Pierwszy cel dotyczy budowy technologicznie zaawansowanych wzorców pomiarowych. Jest to szczególnie istotne w dzisiejszych czasach – warto, żeby Komisja była tego świadoma. Rok 2018 był szczególnym momentem w historii metrologii, ponieważ przez redefinicję układu SI, uchwaloną w listopadzie zeszłego roku przez Konwencję Metryczną, odeszliśmy ostatecznie od wzorców miar opartych na artefaktach fizycznych, one w całości są oparte na stałych podstawowych, zjawiskach kwantowych. To dla realizacji tych wzorców wymaga najnowocześniejszych technologii pomiarowych i najnowocześniejszych wzorców. Jest to zadanie dla nowoczesnego instytutu metrologicznego i cały czas jest realizowane.

Najbardziej spektakularnym jego wyrazem ma być budowa nowoczesnego kampusu laboratoryjnego w Kielcach. Główny Urząd Miar ma zorganizowane swoje laboratoria na ul. Elektorальной w Warszawie. To jest piękna, zabytkowa kamienica, ale to nie są warunki dla prowadzenia prac badawczych i pomiarów na najwyższym poziomie. Dlatego udało nam się przeprowadzić proces projektowania i zatwierdzania w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego, budowy nowoczesnego kampusu laboratoryjnego w Kielcach. To przedsięwzięcie ma być finansowane kwotą 160 mln zł z Regionalnego Programu Operacyjnego. Pod koniec zeszłego roku została podpisana umowa na dofinansowanie w ramach RPO. W tym momencie jesteśmy na etapie przygotowania projektu i do 2023 r. inwestycja musi być zakończona i rozliczona. Jest to inwestycja w budynki i najnowocześniejszy sprzęt pomiarowy. Mamy nadzieję, że będzie to dla nas przepustka dla światowej ekstraklasy instytucji metrologicznych.

Drugi cel to wysoka pozycja w organizacjach międzynarodowych – nie tylko dlatego, żeby być dumnym z siebie, ale jako wyraz tego, że jesteśmy na wysokim poziomie, ale też samo wejście do komitetów technicznych jest wyrazem tego, że instytucja działa prawidłowo, bo trzeba spełnić pewne wymagania, trzeba legitymować się odpowiednim poziomem naukowym, publikacyjnym, infrastrukturalnym, ale też pozycja w międzynarodowych organizacjach to również dostęp do unikalnej, najwyższej wiedzy na światowym poziomie.

Drugi obszar – technologie. Po pierwsze – pogłębienie współpracy oraz transfer wiedzy, to, czego brakowało i co jest dla nas najtrudniejsze, bo jesteśmy urzędem państwowym (taka pozycja ustrojowa też nas penalizuje w tym obszarze) – to jest kwestia transferu wiedzy i technologii we współpracy z polskim przemysłem, z organizacjami społecznymi, z instytucjami naukowymi. Konsultacyjne zespoły metrologiczne są głównym instrumentem realizacji tego celu.

Czwarty cel: szeroka oferta i wysoka jakość usług metrologicznych w obszarze usług, wzorcowań, oceny zgodności ekspertyz urządzeń pomiarowych, a tam, gdzie jest możliwość także transferu technologii i doradztwa technicznego.

Piąty cel, który przenika te wszystkie: kompetentny, nastawiony na rozwój, dobrze zmotywowany personel. To jest cel bardzo trudny w czasach trudnego rynku pracy, w czasach ograniczeń finansowych, z którymi borykają się wszystkie instytucje państwowe. Konsekwentnie staramy się go realizować na różne sposoby.

Chciałbym podkreślić, że instytucja taka jak GUM, czyli NMI – Narodowa Instytucja Metrologiczna, powinna być w stanie i zatrudniać specjalistów z najwyższej półki: inżynierów, doktorów fizyki, matematyki, chemii. Mogę tylko powiedzieć, że nasz odpowiednik – amerykański Narodowy Instytut Wzorców i Technologii, co pewien czas „wypuszcza”, mówiąc kolokwialnie, laureatów Nagrody Nobla z fizyki, więc jest to wyzwanie zatem olbrzymiego rozmiaru.

I ostatni obszar: służba miar, czyli ta metrologia życia codziennego – to, co realizują urzędy okręgowe, wydziały zamiejscowe.

Trzy cele. Dobrze zorganizowana sieć wyspecjalizowanych placówek terenowych wraz z zapleczem technicznym i kadrowym – również cel bardzo trudny, bo instytucja boryka się z szeregiem problemów w obszarze wyposażenia i wyzwań związanych z kadrami. Następny cel: spójne regulacje rynku, czyli obszar regulacyjny, bo gospodarka potrzebuje regulacji metrologicznych, ale takich, które będą ją stymulowały a nie dławiły, dusiły.

I ósmy obszar: efektywny system ochrony bezpieczeństwa gospodarczego i technicznego państwa oraz interesów obywateli. Jest to wszystko, co jest związane z działalnością inspekcyjną, kontrolną instytucji (np. kontrole na stacjach paliw sprawdzające, czy rzeczywiście odmierzacze paliw odmierzają tyle, ile powinny, tj. ile wynika to ze wskazań, które prezentują).

Strategia jest realizowana przez plany operacyjne i działania roczne. Plan operacyjny ma charakter uszczegółowienia tego, co wynika ze strategii na dany rok. Sprawozdanie opisuje realizację planu operacyjnego. Niecałe trzy tygodnie temu mieliśmy posiedzenie Rady Metrologicznej, na której zostało zatwierdzone pierwsze sprawozdanie za pierwszy rok realizacji Strategii, czyli sprawozdanie za 2018 r., przyjmowany był także plan operacyjny na 2019 r. Z przyjemnością muszę powiedzieć, że Rada Metrologii, choć jest ciałem bardzo dociekliwym i krytycznym, i przepytuje nas z naszych zadań i realizacji planów i sprawozdań, tym razem była jednomyślna – jednomyślnie podjęła uchwałę przekazania ministrowi pozytywnie zaopiniowanego planu na 2019 r. i sprawozdania na 2018 r.

Szanowny panie przewodniczący, panie przewodniczące, państwo posłowie, chciałbym pokazać (nie będą pewnie dobrze widoczne) kwestie stopni realizacji celów, w procentach, liczbach naturalnych itd. Jest to szeroki materiał. Mogę powiedzieć, że jesteśmy na dobrej drodze. W wielu obszarach jesteśmy bliscy osiągnięcia tych wskaźników, które założyliśmy na 2021 r. Czasami te wskaźniki mają charakter kroczący. Jeżeli zakupiliśmy czy zmodernizowaliśmy już pięćdziesiąt stanowisk (a celem jest sześćdziesiąt) to ten wskaźnik raczej nie spadnie. Są wskaźniki, które mają charakter prezentujący na koniec roku – mamy zatem sytuację, w których one mogą spaść. Jeżeli mamy cel mówiący np. o dwudziestoprocentowym udziale kadry z wykształceniem doktorskim

w naszym systemie, to jeżeli obecnie dochodzimy do jakiegoś poziomu, możemy sobie wyobrazić, że on spadnie.

Wykresy pokazują, że jesteśmy na pozytywnej drodze. W różnych obszarach raz jest lepiej, raz trochę gorzej, ale generalnie całość naszej realizacji była bardzo pozytywnie oceniona przez Radę Metrologii. Myślę, że możemy być zadowoleni z tego pierwszego roku.

Na koniec chciałbym zwrócić uwagę na kwestie pewnych ryzyk, są one związane z problematyką finansową. Idąc za rekomendacjami Najwyższej Izby Kontroli, założyliśmy pewien poziom budżetowania instytucji. To jest poziom budżetowania obejmujący zarówno Główny Urząd Miar, jak i całą strukturę terenową. Ten poziom na 2018 r. zakładał 165 mln zł, podobny jest poziom na 2019 r. Na lata 2020-2021 poziom ten będzie o 5 mln wyższy.

Nie uwzględniam tutaj środków na budowę kampusu kieleckiego, bo to jest oddzielny projekt finansowany ze środków europejskich, nie z 64. części, z której jest finansowany Główny Urząd Miar.

Dzięki przyznaniu w 2018 r. przez Ministra Finansów w ramach rezerwy celowej, dodatkowych 5 mln zł, budżet w ramach strategii został zrealizowany w stu procentach. Cele i wskaźniki dzięki temu zostały zrealizowane w stopniu przekraczającym nasze oczekiwania. Szczególnie hojny był dla nas Minister Finansów w zeszłym roku na polu inwestycji. Poziom inwestycji w ubiegłym roku wyniósł ok. 22 mln zł, osiągając trzykrotny wzrost w stosunku do poziomu z 2016 r. Gorzej wygląda plan na 2019 r. Plan na 2019 r. jest o ok. 4 mln zł mniejszy od 2018 r., a prawie o 9 mln mniejszy od wykonania na 2018 r. i od tego planu, który wynika ze Strategii.

Drastycznym problemem jest znaczące obniżenie środków na utrzymanie instytucji – o ok. 6 mln. Są to środki na opłacenie rachunków, nieruchomości, mediów, wyjazdy inspektorów w teren, na działalność bieżącą.

Poziom wydatków na inwestycje kształtuje się na ok. 17 mln, co oznacza o 5 mln mniej w stosunku do ubiegłego roku, tym niemniej jest poziomem do zaakceptowania po takim boomie inwestycyjnym. Luka 6 mln środków na utrzymanie, rodzi konieczność zwrócenia się do Ministra Finansów o przekwalifikowanie części środków inwestycyjnych na środki na utrzymanie.

Przewidujemy, że poziom wydatków inwestycyjnych spadnie z 22 do 12 mln zł. Dla nas jest to aspekt poważnego ryzyka i trudności w realizacji Strategii. Liczymy na to, że kolejne lata będą pod tym względem nieco lepsze, ale wskazujemy na to jako istotny element ryzyka. Za tym ryzykiem idą nie tylko kwestie inwestycji w urządzenia pomiarowe, działalności itd. To jest również kwestia kapitału ludzkiego, którym musimy zarządzać, który musimy nabywać i który musimy utrzymywać. To jest kwestia zatrudniania nowych pracowników, utrzymywania tych, którzy są, inwestowania w ich wiedzę, kompetencje. Oni powinni korzystać z możliwości współpracy międzynarodowej, wymiany intelektualnej z naszymi partnerami za granicą. Jest to element dla nas bardzo istotny i krytyczny.

Bardzo dziękuję za uwagę.

Jesteśmy do pełnej dyspozycji Komisji przy wszystkich pytaniach.

Dziękuję serdecznie za uwagę.

Przewodniczący poseł Rafał Grupiński (PO):

Dziękuję bardzo.

Otwieram dyskusję.

Bardzo proszę, pani poseł Joanna Fabisiak.

Poseł Joanna Fabisiak (PO-KO):

Bardzo dziękuję.

Ja rozpocznę od historii.

Mianowicie, podczas uchwalania ustawy, w Komisji zwracaliśmy uwagę na fakt, że wypracowanie strategii (jak to było zapisane w ustawie) w ciągu 3 miesięcy, jest niemożliwe. Była propozycja wydłużenia tego czasu przynajmniej do roku, czyli urealnienie – nie było na to zgody i taki stan został przegłosowany. Jak widać, rok było za mało, co jest słuszne i normalne. I, że Rada, którą także była oprotestowano jako ciało zupełnie

niepotrzebne, też nie wniesie takiego wkładu, żeby przygotować strategię... ale to tylko gwoli przypomnienia historii. Czasami warto posłuchać uwag praktyków, którzy poprawiają to, co nie jest dobre.

Natomiast to, co bardzo niepokoi... na całym świecie takie instytucje jak GUM mają ogromne znaczenie i rolę do spełnienia i są ważnymi instytucjami i tego życzymy naszej instytucji. Niepokoi to, co usłyszeliśmy na końcu, że trzeba będzie zmienić przeznaczenie środków inwestycyjnych i przekazać je na utrzymanie.

To niepokoi bardzo, bo określenie „technologia postępu” okaże się fikcją. Jak nie ma pieniędzy na pracowników, jak nie będzie pieniędzy na badania, trudno mówić o postępie.

Owszem, powiedział pan, że *jakoś damy sobie radę*, ale nie po to była ustawa, nie po to mówimy o nowej strategii. Odwołam się do państwa opracowania, bardzo pięknego: cel czwarty – wysoka jakość usług, którą mamy proponować i cel drugi – wysoka pozycja w organizacjach międzynarodowych.

W tej chwili ta pozycja nie jest wysoka, z różnych powodów (nie czas na analizę). Nie wyobrażam sobie, żeby ona mogła być wysoka. Jakie są przyczyny takich zmian? Jak czytamy, finansowanie jest głównie z budżetu państwa. Oczywiście, będą pozyskiwane środki europejskie, ale głównie pytamy o to zmniejszenie środków, tak istotne zmniejszenie.

Jeszcze bardziej niepokojące jest to, że środki inwestycyjne będą przeniesione na środki na utrzymanie – w ogóle funkcjonowanie GUM. Czyli będzie to istotną zmianą, z niekorzyścią dla tego, co miało być naszą wspaniałą wizytówką, dobrą i potrzebną wizytówką w świecie i w Polsce, i realizacją tych zadań.

Prosiłabym o odpowiedź.

Rozumiem, że te sumy zostały uchwalone w budżecie. Państwo nie zwracali się do Komisji z prośbą, aby te rzeczy wyjaśnić, rozważyć i we właściwym momencie interweniować. Teraz mogą to być działania na przyszły rok, ale – co w tym roku z działaniami?

Kolejne i ostatnie pytanie. Mijają dwa lata pod rządami nowej ustawy. O jakich sukcesach możemy mówić, poza reorganizacjami organizacyjnymi? O jakich wymiernych sukcesach, tych, które podnoszą naszą międzynarodową pozycję, o jakich badaniach (wierzę, że tych działań jest wiele) – będę wdzięczna, jeśli otrzymam odpowiedź na piśmie.

Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Rafał Grupiński (PO):

Dziękuję bardzo.

Kto z państwa jeszcze chciałby zabrać głos? Ktoś z gości?

W takim razie, panie prezesie, cztery pytania, jeśli dobrze policzyłem, bardzo proszę.

Wiceprezes GUM Maciej Dobieszewski:

Mam nadzieję, że będę wszystkie pamiętał i, że na wszystkie uda mi się odpowiedzieć.

Bardzo dziękuję pani posłance.

Oczywiście, problem finansowy jest trudny. Budżet zaplanowany na 2017 r. był zaprogramowany na poziomie 159 mln zł, na obecny rok jest na poziomie chyba 155, 7 mln zł. To nie jest duży spadek, aczkolwiek w różnych pozycjach budżetowych jest bardziej bolesny, bo trochę więcej środków jest przeznaczonych na wynagrodzenia. W samej końcówce zeszłego roku udało nam się pozyskać jeszcze 5 mln zł dzięki przychylności Ministra Finansów, który w ramach rezerw celowych te środki znalazł.

Chciałbym podkreślić, że jednym z głównych elementów i z głównych rekomendacji raportu Quinna, o którym mówiłem na samym początku, była kwestia korzystania z zewnętrznych źródeł finansowania, z których GUM nie korzystał. W tym wymiarze osiągnęliśmy bardzo dużo. To jest jeden z przykładów sukcesów, o których chciałbym powiedzieć. W zeszłym roku podpisaliśmy dwie umowy na zewnętrzne finansowanie. Jedna, na ponad 13 mln zł, dotyczy budowy tzw. systemu „ŚWITEŻ” – systemu całkowitej informatyzacji usług metrologicznych administracji terenowej. Projekt jest już wdrażany, trwają prace przetargowe na budowę samego systemu. To nie jest tylko program komputerowy, to jest cała zmiana filozofii, świadczenia usług przez GUM i administrację terenową.

Drugi projekt to oczywiście projekt kampusu kieleckiego – 160 mln zł. Jest to inwestycja, która – mam nadzieję – w jakimś stopniu pokryje te niedoskonałości, które mamy w budżecie tegorocznym i budżetach przyszłorocznych. Jest to takie spojrzenie w przyszłość polskiej metrologii.

Chcę podkreślić, pani poseł, że byliśmy bardzo aktywni w pracach rządowych i komisyjnych nad podnoszeniem naszego budżetu, co panowie przewodniczący, mam nadzieję, pamiętają. Mieliśmy wsparcie Ministerstwa Przedsiębiorczości i Technologii na komisjach merytorycznych. Na Komisji Finansów Publicznych spotykaliśmy się z bardzo pozytywnym odzewem w kwestiach, o które prosiliśmy.

Niestety nie udało się. Mogę powiedzieć, że też bardzo żałuję. Jest to dla nas bardzo duże utrudnienie w zarządzaniu instytucją.

Sukcesem pozycji w instytucjach międzynarodowych jest uzyskanie członkostwa w dwóch kolejnych Komitetach Konsultatywnych Międzynarodowego Biura Miar i Wąg (BIPM). Do tej pory byliśmy w czterech, jesteśmy w dwóch kolejnych. Udało się także rozszerzyć notyfikacje Głównego Urzędu Miar do tzw. modułu D, to jest rozszerzenie oferty usług w zakresie oceny zgodności urządzeń metrologicznych. Dzięki temu wracają do nas przedsiębiorcy, którzy do tej pory certyfikowali urządzenia za granicą, bo nie mieli dostępu do tej usługi.

Chciałbym podać wiele wymiernych przykładów sukcesów związanych z konkretnymi przedsięwzięciami technologicznymi, realizowanymi z polskim przemysłem. Powiem o jednym. Definicja układu SI, z którą mieliśmy do czynienia w zeszłym roku, dotyczyła przede wszystkim w największym stopniu redefinicji kilograma. Kilogram jest w tej chwili definiowany nie poprzez odważnik, mówiąc w skrócie, ale poprzez porównanie nacisku w formie masy z naciskiem energetycznym. Można powiedzieć, że to jest nawiązanie do równania Einsteina $E = mc^2$, energia jest równoważna masie. Dla realizacji tego przedsięwzięcia, opartego o fizyczną stałą Plancka, konieczne są specjalne realizacje tego wzorca. Ta realizacja odbywa się przez tzw. komparatory próżniowe masy.

Do tej pory mieliśmy dwie firmy dwóch światowych liderów realizujących takie komparatory. Dzięki współpracy technologicznej z polską firmą, w zeszłym roku Główny Urząd Miar zaopatrzył się w komparator próżniowy masy budowany przez tego przedsiębiorcę – dzięki temu trafia do super elity producentów w swojej niszowej, ale ważnej branży. Jest to efekt współpracy instytucji państwowej z przemysłem.

Tyle z mojej strony.

Jeżeli coś pomiąłem, czegoś zapomniałem, proszę o przypomnienie.

Oczywiście, zgodnie z życzeniem pani poseł, wszystkie kwestie przedstawimy na piśmie.

Przewodniczący poseł Rafał Grupiński (PO):

Dziękuję.

Pani poseł Fabisiak jeszcze, bardzo proszę.

Poseł Joanna Fabisiak (PO-KO):

Jedna drobna kwestia.

Wspomniał pan o przynależności do dwóch nowych komitetów. Chciałam się dowiedzieć, czy są to te komitety, w które wpłaca się wysokie składki?

Jak poprzednio analizowaliśmy, przynależność do pewnych komitetów była zupełnie nieopłacalna. Wysokość składek nie pozwalała nie tylko odnieść korzyści, ale nawet odzyskać tych pieniędzy. Nie wiem w tej chwili, jakie to są komitety, czy wysokopłatne, czy nie.

Będę wdzięczna za odpowiedź.

Dziękuję.

Przewodniczący poseł Rafał Grupiński (PO):

Dziękuję.

Panie prezesie proszę.

Wiceprezes GUM Maciej Dobieszewski:

To są komitety konsultacyjne Międzynarodowego Biura Miar i Wag, jest to najważniejsza organizacja międzynarodowa. Na co dzień zarządza Konwencją Metryczną, realizacją postanowień Konwencji Metrycznej. Jest dziesięć komitetów technicznych, które odpowiadają za różne dziedziny metrologiczne, takie jak: akustyka, czas, masa, długość itd., udział w komitetach jest bezpłatny. Płatny jest udział w samej Konwencji Metrycznej w Międzynarodowym Biurze Miar i Wag w tym sensie, że płaci się składki do tej organizacji, natomiast ich wysokość jest niezależna od udziału w komitetach.

Absolutnie nie ponosimy z tego tytułu dodatkowych kosztów, poza tymi, związanymi z udziałem pracowników w delegacjach, ale to są sprawy marginalne. Ambicją instytucji, jaką mamy i którą chcielibyśmy zrealizować w jakiejś perspektywie, jest to, żeby zostać członkiem wszystkich dziesięciu komitetów (liderzy metrologii uczestniczą, oczywiście, we wszystkich).

Dziękuję.

Przewodniczący poseł Rafał Grupiński (PO):

Dziękuję bardzo.

Czy pan dyrektor w imieniu ministerstwa jeszcze jakieś słowo chciał powiedzieć?

Zastępca dyrektora departamentu w MPiT Konrad Makarewicz:

Może tytułem uzupełnienia tego, o czym powiedział pan prezes.

Bardzo ucieszył mnie głos pani poseł o wsparciu (tak ten głos odczytuję), jeżeli chodzi o zapewnienie finansowania Głównego Urzędu Miar. Wszyscy wiemy, że potrzeby w tym zakresie są duże.

Jeżeli myślimy o tym, żeby Główny Urząd Miar stał się jednym z wiodących instytutów metrologicznych na świecie, jest jasne, że bez odpowiedniego finansowania nie da się tego zrobić. Myślę tu o inwestycjach w infrastrukturę, jak i w urządzenia badawcze. Takie instytucje wiążą się z zapewnieniem odpowiedniej kadry, o czym mówił pan prezes. Bez zapewnienia takiej kadry trudno mówić o rozwoju narodowego instytutu metrologicznego, zwłaszcza jeśli chodzi o wchodzenie w interakcje z biznesem, przemysłem i byciem instytutem wykonującym usługi na rzecz biznesu oraz wspierającym innowacyjność i polską gospodarkę.

Z tą rzeczywistością borykamy się na co dzień.

Mamy, oczywiście, inżynierów, którzy studiują na różnych politechnikach, bądź to podczas trwania studiów, bądź po ich zakończeniu, praca na inżynierów czeka. Widzimy, że młodzi adepci uczelni mogą pracować na rzecz biznesu, za stawki trzykrotnie wyższe niż są w administracji miar.

Chcielibyśmy to zmienić mając świadomość, że bez państwa wsparcia będzie nam szalenie trudno to zrobić.

Jeszcze raz dziękuję za ten głos.

Dziękuję.

Przewodniczący poseł Rafał Grupiński (PO):

Dziękuję bardzo.

Zamykam dyskusję w takim razie i zamykam posiedzenie połączonych Komisji.

Dziękuję panu prezesowi, wszystkim gościom i państwu posłom.

Protokoły będą, jak zwykle, w sekretariatach Komisji.

Dziękuję bardzo.